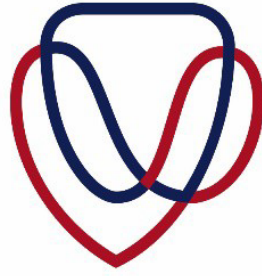

UNIVERSITY OF THE
FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE
VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA
FREISTATA

UFS

Leano la Puo la Yunivesithi ya
Freistata

POLELO YA LEANO	
1. Selekela/ kakaretso	<p>1.1 Yunivesithi ya Freistata (<i>UFS</i>) e tsitlallela ho ntshetsa pele botemengata, jwalokaha bo hlahiswa karolong ya 29(2) ya Molao wa Motheo wa Afrika Borwa esita le ho Moralo wa Leano la Puo la Diinstitjushene tsa Setjhaba tsa Thuto e Phahameng (2020), bakeng sa phihlelo ya tsebo le katleho ya thuto ka ho lekana ho baithuti, baithuti ba diphuputso, kenyeletso le kgokahano ya setjhaba esita le maikutlo a tebileng a ho ba e mong wa sehlopha. Leano la puo la <i>UFS</i> le ananela pele ntlha ya hore <i>UFS</i> ke setjhaba sa botemengata, ebile tabeng ya bobedi, e hlophisetsa baithuti boahi ba botemengata ka bophara ba lefatshe. <i>UFS</i> e ananela botemengata ka ho sebedisa dipuo tse hlano, e leng Sesotho, Puo ya Matsoho ya Afrika Borwa, <i>IsiZulu</i>, <i>Afrikaans</i>, le <i>English</i>) maamong a fapaneng a tshebediso ya tsona.</p>
2. Sepheo	<p>2.1. Sepheo sa Leano la Puo la <i>UFS</i> (2023) ke ho:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ntshetsa pele botemengata jwalokaha bo hlahisitswe karolong ya 29(2) ya Molao wa Motheo wa Afrika Borwa. b) amahanya Moralo wa Leano la Puo la Diinstitjushene tsa Setjhaba tsa Thuto e Phahameng (2020). c) sebedisa mohopolo wa Yunivesithi wa Vision 130 ka ho ananela ho fapana ha dipuo tsa baithuti le basebetsi jwaloka letlotlo la setjhaba le toka ya setjhaba esita le kenyeletso. d) ntshetsa pele tswelopele le tumiso ya kutlwisiso ya Sesotho jwaloka mohlodi wa popo ya menahano esita le ho theha meeelo ka hara dithuto. e) bakeng sa phihlelo ya tsebo le katleho ya thuto ka ho lekana ho baithuti mona <i>UFS</i>. f) ntshetsa pele botemengata bakeng sa ho ruta le ho ithuta, diphuputso, bakeng sa kgokahano ya setjhaba le maikutlo a ho ba e mong wa sehlopha.
3. Boholo ba mosebetsi	<p>3.1 Leano lena la puo le sebetsa ho basebetsi bohle le baithuti ba dikhempase tsohle tsa <i>UFS</i> le ho basebetsi bohle ba mesebetsi e fapaneng, ya thuto le dikamano tsa setjhaba esita le mesebetsi e amanang ka ho otloloha le <i>UFS</i>.</p>
4. Ditlhaloso le Dikgutsufatso	<p>Bobadi ba Akhademi Bokgoni ba ho totobatsa botho ba setjhaba sa thuto (sa dithuto) ka ho bala, ho ngola, ho bua, ho nahana le ho etsa ho ya ka mekgwa e tshwanelang makgabane, ditumelo le maikutlo a setjhaba seo sa dithuto tseo.</p> <p>Phihlelo ya tsebo Phihlelo ya teori ya tsebo ho ya ka mekgwa, tshwaneleho le thuto e ikgethileng.</p> <p>Botemengata Bokgoni ba dipuo tse fetang dipuo tse pedi. Botemengata e ka ba ba motho a le mong, jwaloka motho a ka sebedisa dipuo tse fetang bonngwe empa ka ho qolleha dipuo tse fetang bobedi; le botemengata ba setjhaba, moo batho ba sebedisang dipuo tse fetang bobedi</p>

	<p>ditshebeletsanong tsa setjhaba kapa setjhaba se itseng se boletsweng. Boemong ba <i>UFS</i>, botemengata bo bolela tshebediso ya dipuo tse itseng maemong a itseng le / kapa kopano ya dipuo tse kang <i>English</i>, <i>Sesotho</i>, <i>isiZulu</i>, <i>Afrikaans</i>, le Puo ya Matsoho ya Afrika Borwa bakeng sa merero e fapaneng ho ya ka ditlhoko tsa khempase ka nngwe.</p> <p>Tshebediso ya mekgwa e fapaneng Mokgwa wa thuto kapa tshebediso ya ho sebedisa mekgwa kapa mehlopi e fapaneng a puo e le ho amana, ho sebedisana, ho ithuta le ho utlwisisa mehopollo e thata ka ho sebedisa dipuo tse fapaneng.</p> <p>Mananeo a mesebetsi Mananeo a thuto a hlophisang le ho lokisetsa baithwa booki, botitjhere, molao, tshwaro ya dibuka le bongaka.</p> <p>Tshebetso ya thupelo E bolela dikopano tsa dihlopha tse nyenyane tse bang teng dimojulong tse kgethilweng tse sebedisang thuto e itseng ho thusa baithuti bakeng sa ho tseba ho bala ka tshwanelo bakeng sa dithuto tse itseng tsa mesebetsi kapa tsa saense.</p>
<p>5. Maano a tataiso</p>	<p>5.1 Maano ana a latelang a thusa bakeng sa kananelo ya leano lena ho kgema le Leano la Puo la Diinstitjushene tsa Setjhaba tsa Thuto e Phahameng (2020), Molao wa Motheo wa Rephaboliki ya Afrika Borwa (1996) esita le <i>UFS Vision130</i>:</p> <p>a) Botemengata jwaloka sesebediswa sa phapano, kenyeletso, tekatekano, phihlelo, katleho, tokiso, poelano, le toka ya setjhaba.</p> <p>b) Ntshetsopele ya Sesotho jwaloka puo ya thuto le sesebediswa sa phihlelo ya tsebo le katleho ya baithuti.</p> <p>c) Kananelo le tlhomphe bakeng sa dipuo tse ding tsohle tseo baithuti le basebetsi ba di tlisang mona <i>UFS</i>.</p> <p>d) Ntshetsopele ya ho bala ho baithuti boemong ba pele ho phumano ya kgau le ka morao ho phumano ya kgau ya thuto</p> <p>e) Boikitlaetso bo tswelang pele ba boitlamo ba botemengata jwaloka letlotlo la setjhaba.</p> <p>f) Puo e le mohlodi wa yunivesithi wa ho fihlella ntshetsopele ya motho ka mong le kananelo ya hae ka hara setjhaba sa botemengata.</p>
<p>6. Leano</p>	<p>Ho ya ka sepheo se boletsweng ka hodimo le maano, ho na le ditlhophiso tse latelang:</p> <p>6.1. <i>English</i> e dula e le puo ya ho ruta ka ntle dithuto tse ding tse tobileng puo ka ho otloha, dimojulo le mananeo (tse kang <i>Afrikaans</i>, <i>Arabic</i>, <i>Dutch</i>, <i>German</i>, <i>French</i>, <i>Isizulu</i>, <i>Sesotho</i>, le Puo ya Matsoho ya Afrika Borwa) boemong ba pele ho kgau le kamora kgau dikhempaseng tse tharo tsa <i>UFS</i>.</p> <p>6.2. Dithupello, thepa ya ho ithuta, ditlahlobo le thepa e tshwanelehlang di tla ba ka puo ya <i>English</i>, haese dithutong tseo dipuo tse ding ka ntle ho <i>English</i> di rutwang ka ho hlaka e le dithuto tse ka rutwang kapa tsa sebediswa bakeng sa merero ya ho ruta le ditlahlobo.</p>

	<p>6.3. Moo ho kgonehang, <i>UFS</i> e tla tswela pele ho thusa le ho tshehetsa <i>Braille</i> le <i>SASL</i> ka ho sebedisa <i>CUADS</i> le Akhademi ya Botemengata.</p> <p>6.4 Botemengata maemong a ho ruta le ho ithuta bo eketswa ka ho sebedisa mefuta ya mekgwa e fapaneng ka hara tshebetso ya thupello, haholoholo mananeong a selemo sa pele. Mehlopi ya thuto ya botemengata e tla fumanwa boemong ba dithupello tsa bongata ba mekgwa ya tshebetso bakeng sa ho tshehetsa phihlelo ya tsebo bakeng sa baithuti bohle.</p> <p>6.5. Mananeong a ikgethileng a amanang le puo a kang dikgau tse itsebahatsang ka dipuo tse ikgethileng (Afrikaans, Arabic, Dutch, French, German, IsiZulu, Sesotho) baithuti ba ka ngola dipehelo tsa diphuputso tsa <i>honours, masters le PhD, dissertations le theses</i> dipuong tse tsamaelanang le kgau. Ho feta mona, difakhalthi tse rutang mananeo a mesebetsi ka dipuo tse ding ka ntle ho English di tla tswela pele ho di rua ka tsona dipuo tseo.</p> <p>6.6. Puo ya molao ya <i>UFS</i> dikopanong tsohle tsa yona tsa molao, tsamaiso le dikamano ke <i>English</i> ka ho fapana ho lekaneng bakeng sa tshebetso e eketsehileng ya botemengata ho potoloha <i>UFS</i>.</p> <p>6.7 Disetifikeiti tsohle, diploma le direkoto tsa thuto tsa <i>UFS</i> di tla ngolwa ka puo ya <i>English</i>.</p> <p>6.8 Moo ho tshwanelehang, dipuo dife kapa dife tse hlano kapa dipuo tsohle tsa <i>UFS</i> di ka emelwa dikamanong tsa setjhaba le moetlo, ho thepa ya mmara, mananeo a makgutshwanyane a ho ithuta le diketsahalo.</p> <p>6.9 Webosaete ya mafapha a ikgethileng a puo e lokela ho kenyeletsa dintlha tsa puo e tshwanelehang (mahokelo / a fetoletsweng ke lefapha).</p> <p>6.10 Ho ya kamoo ho ka kgonehang ka teng, e tla ba ka dipuo tse nne ka ho hlokomela phapano ya puo ya <i>UFS</i>, mehlopi e fumanehang le leano e le ho theha yunivesithi ya botemengata.</p> <p>6.11. Dikamano tsa molao tsa bophelo ba baithuti di lokela ho ba ka puo ya <i>English</i>, ha botemengata bo ntse bo kgothaletswa dikamanong tsohle tsa setjhaba.</p> <p>6.12. Ha ho tadingwa sebaka sa <i>UFS</i> sa bodulo, yunivesithi e batla e itshupa ho ba sebaka sa bohlokwa sa naha sa ntshetsopele ya puo ya Sesotho ka diprojeke tsa yona tsa ka nqane ho institjushene, diinstitjushene tse pedi le ka hara institjushene.</p> <p>6.13. Ho tla kgothaletswa bosebedisani le diinstitjushene tse ding bakeng sa ntshetsopele ya <i>isiZulu, Afrikaans</i>, le Puo Ya Matsoho ya Afrika Borwa.</p> <p>6.14. Ka ho rupella dithuto tsa matjhaba tsa puo, <i>UFS</i> e ntshetsa pele setjhaba, moetlo wa seafrika le moetlo wa lefatshe bakeng sa ntshetsopele ka kopanelo ya bohlwahlwa ba meetlo ya bobedi le ho ba le seabo ho kopanelo ya matjhaba.</p>
<p>7. Boikarabelo</p>	<p>7.1. <i>UFS</i> e tla jariswa boikarabelo ho Komiti ya Puo bakeng sa tshebediso ya dintlha tse boletsweng leanong lena.</p> <p>7.2. Karolo ena e hlalisa dintlha tsa boikarabelo ba lefapha ka leng kapa motho ka mong.</p> <p>7.2.1. Motlatsi wa Motlatsi wa Motjhanselara: Akhademiki ka ho ya ka Akhademi ya <i>UFS</i> bakeng sa tshebediso ka kakaretso ya Leano la Puo ho potoloha hohle mona <i>UFS</i>.</p>

	<p>7.2.2. Mesuwelohloho ya dikhemphase, didini, batlatsi ba didini le bathusi ba didini ba na le boikarabelo ba ho sebedisa Leano la Puo boemong ba khempase / fakhalthi.</p> <p>7.2.3. Mongodisi o na le boikarabelo ba ho sebedisa leano mabapi le tsamaiso ya <i>UFS</i>.</p>
--	--

8. Boikarabelo le Bolaodi:	
8.1 Tshebediso:	
8.2 Tshwaneleho:	8.2.1 Moralo wa Naha wa Leano la Puo 2020
8.3 Tekolo le Tlhahlobo:	<p>8.3.1 Komiti ya Puo ya Komiti ya Akhademi, komiti e nyenyane ya <i>Senate</i> e na le boikarabelo bakeng sa tekolo ya tshebediso ya Leano la Puo la <i>UFS</i>.</p> <p>8.3.2 Komiti ya Puo e tla romela pehelo ka selemo le selemo mabapi le tshebediso ya Leano la Puo e be e etse dikgothaletso ho Komiti ya Akhademiki ho etsa bonnete ba hore Leano la Puo le kenyetswa ka hara maano a <i>UFS</i>, mananeo le moetlo wa institjushene. Leano le tla tsamaya hammoho le moralo wa tshebediso o amanang le dikarolo tse fapaneng.</p> <p>8.3.3 Komiti ya Puo e tla kgothaletsa hore ho be le tekolobotjha ya Leano la Puo kamora dilemo tse hlano tsa tshebediso ya leano la puo kapa pele ho nako eo jwaloka Komiti ya Puo e lokela ho lekolwa botjha kapa ho fetola Leano la Puo.</p>
8.4 Ntshetsopele/tekolobotjha:	8.4.1 Motlatsi wa Motlatsi wa Motjhanselara: Akhademiki
8.5 Bolaodi ba tumello:	8.5.1 Lekgotla
8.6 Tlhaloso le keletso:	8.6.1 Lekgotlana la Puo

9. Ke mang ya lokelang ho tseba leano lee?	9.1 Basebetsi le baithuti bohle ba <i>UFS</i>

10. Moralo wa tshebediso ya leano/mokgwa wa tshebetso	10.1 Ka kopo tadima Sehokelo sa A bakeng sa dintlha
11. Mehlopi e hlokehang	11.1 Letlole la tshebetso ho sebedisa ditshwanele tsa leano jwalokaha di boletswe ka hara moralo wa tshebediso.

12. Dikarabo ho di-FAQ	

BOHLWAHLWA BA LEANO	
Tshupo/Ditshupo tsa tshebetso:	Ho tlatswa ka tekolobotjha ke motho ya nang le boikarabelo ba tshebediso, tekolo le tlhahlobo.

Sehokelo sa A

UNIVERSITY OF THE
FREE STATE
UNIVERSITEIT VAN DIE
VRYSTAAT
YUNIVESITHI YA
FREISTATA

**MORALO WA 2024 WA YUNIVESITHI YA FREISTATA WA TSHEBEDISO YA LEANO
LA PUO**

Moralo wa tshebediso ya leano la puo o hlahisa Leano la Puo la *UFS*. O fana ka meralo ya ketso ho batho/diofisi ba ikarabellang bakeng sa ketso ka nngwe le nako ya tlhahiso kapa phethahatso.

Selelekela le Kakaretso

Yunivesithi ya Freistata (*UFS*) e tsitlallela ho theha maemo a ntshetsopele ya botemengata jwalokaha a hlahisitswe ho Moralo wa Leano la Puo la Diinstitjushene tsa Setjhaba tsa Thuto e Phahameng bakeng sa phihlelo ya tsebo ka ho lekana ya baithuti esita le katleho ya bona, thupello ya diphuputso, kenyeletso le kgokahano ya setjhaba, esita le maikutlo a tiileng a ho ba e mong wa sehlopha. Leano la Puo la *UFS* le ithehile kutlwisisong ya hore *UFS* e qala pele ka ho ba setjhaba sa botemengata, ebe tabeng ya bobedi, e lokisetsa baithuti ho ba baahi ba botemengata boemong ba matjhaba.

**Sepheo sa Leano la Puo la
*UFS***

Moralo wa ketso

**Batho / Diofisi ba
ikarabellang**

Nako e badilweng

**1. Ho ntshetsa pele le ho
sebedisa Sesotho le
IsiZulu e le dipuo tsa
thuto**

- a) Ntshetsopele ya mareo bakeng sa dithuto
- b) Ho phatlalatsa le ho kgakola dibuka tsa akhademi tse ngotsweng ka dipuo tsa seafrika
- c) Ho fetolela dikgutsufatso tsa PhD
- d) Ntshetsopele ya dibuka tse ngotsweng tsa Sesotho
- e) Diphuputso tsa nako e telele tsa ntshetsopele ya Sesotho le IsiZulu e le dipuo tsa akhademi kapa Thuto
- f) Phatlalatso ya diphuputso

Akhademi ya Botemengata;
Hlooho ya dithuto;
UFS African Language Press;
Library;
Akhademi ya Botemengata/
Faculties/ DRAP

E tswelang pele

<p>2. Ho sebedisa botemengata bakeng sa ho ithuta le ho ruta</p>	<p>a) Ho kgakola tshebetso ya thupello ya mekgwa e mengata b) Ho kgakola kwetliso ya botemengata ya barutehi c) Ditshebeletsano tsa botemengata tsa diboka le diwekeshopo; d) Ho tshwara diseminara tsa mekgwa ya bongata e) Tshebediso ya dimojulo tsa dipuisano ka kopanelo le mafapha a dipuo</p>	<p>Akhademi ya Botemengata; Centre for Teaching and Learning; Faculties; national and international institutions Mafapha a dipuo</p>	<p>E tswelang pele</p>
<p>3. Ho ntshetsa pele botemengata e le letlotlo la setjhaba</p>	<p>a) Ho ba le mokete wa botemengata b) Ho ba le Veke ya Tlhokomediso ya Puo c) Ho ba le Letsatsi la Puo ya d) Lapeng Dipuisano tsa e) Botemengata Projeke ya <i>I-CAN</i></p>	<p>Akhademi ya Botemengata; Department of African Languages; Marketing and Communication; Lefapha la Bonono le Botjhaba;</p>	<p>E tswelang pele</p>
<p>4. Ho ananela English e le puo ya ho ruta le ho ithuta mona UFS.</p>	<p>a) Ho ntshetsa pele le ho atlehisa dithuto tsa baithuti b) Ho tshehetsa bongodi ba baithuti ba botemengata kamora kgau ka "The Writing Space".</p>	<p>Setsi sa ho ruta le ho ithuta. Setsi sa Tshehetso ya Dikgau; Akhademi ya Botemengata</p>	<p>E tswelang pele</p>
<p>5. Ho amanya leano le mohopolo wa yunivesithi wa Vision 130 wa toka ya setjhaba.</p>	<p>a) Tekatekano paballong, ntshetsopeleng le phahamisong ya dipuo tsa UFS, e leng, Afrikaans, English, IsiZulu, Sesotho, South African Sign Language) le ho di sebedisa mererong yohle ya UFS, ho kenyeletswa ho ruta le ho ithuta, diphuputso, tsamaiso le dibaka tsa setjhaba. b) Dipuo e le dipuisano tse lokileng le tsa tlhokomediso</p>	<p>Akhademi ya Botemengata Difakhalithi tsa Marketing and Communication CTL; CGS</p>	<p>E tswelang pele</p>

<p>6. Ho tswela pele ho matlafatsa Akhademi ya Botemengata</p>	<p>a) Ho tswela pele ho matlafatsa Akhademi jwalokaha di batleha bakeng sa tshebediso ya leano la puo</p>	<p>Molaodi: Akhademi Motlatsi wa Motlatsi wa Motjhanselara: Akhademiki</p>	<p>E tswelang pele</p>
<p>7. Ho amanya leano la puo la UFS le moralo wa leano la puo la diinstitjushene tse phahameng tsa setjhaba (2020)</p>	<p>a) Ho etsa pehelo ka selemo le selemo ho Komiti ya Puo b) Etsa pehelo ho DHET selemo le selemo</p>	<p>Molaodi: Akhademi ya Botemengata Motlatsi wa Motlatsi wa Motjhanselara: Akhademiki</p>	<p>Kotara le kotare Selemo le selemo</p>
<p>8. Ho fumana matlole ho bafani ba matlole ba naha le matjhaba bakeng sa tshebediso e loketseng ya leano la puo</p>	<p>a) Etsa kopo bakeng sa dithuso tsa institjushene ho tswa DHET le tshehetso e nngwe ya ditjhelete e tswang diinstitjusheneng tsa naha le matjhaba</p>	<p>Molaodi, Akhademi ya Botemengata; Motlatsi wa Motlatsi wa Motjhanselara: Akhademiki</p>	<p>Selemo se seng le se seng</p>